

TYGODNIK

PETERSBURSKI.

GAZETA URZĘDOWA

KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we **WTORKI** **PIĄTKI**. Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, lub do Ekspedycji Gazet Petersburskiego Pocztańtu, nadto we wszystkich Pocztowych urzędach w Cesarstwie i Królestwie.

Cena: **ROCZNA** w Rosyji z pocztą, a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 15 rubli. **POZROCZNA** 8 rubli srebrnem.

WTOREK, $\frac{11}{25}$ LISTOPADA.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

PETERSBURG, $\frac{10}{22}$ LISTOPADA.

JJ. CC. WYSOKOŚCI WIELKI XIĄŻĘ NASTĘPCA CESARZEJWICZ i WIELKA XIĘŻNA CESARZEWICZOWA MARYA ALEXANDROWNA, 7 bieżącego miesiąca przybyli szczęśliwie do Petersburga w powrocie z podróży za granicą.

J. K. Wysokość Wielka Xiężna Wdowa MECKLEMBOURG-SCHWERIŃSKA przybyła do Petersburga 4 bieżącego miesiąca.

NOWINY DWORU.

W dniu 5 Listopada, Sir *Hamilton Seymour*, Poseł nadzwyczajny i Minister pełnomocny Królowej Jmci Wielkiej Brytanii miał zaszczyt być przedstawionym JJ. CC. WYSOKOŚCIOM WIELKIEMU XIĘCIU KONSTANTYNOWI MIKOŁAJOWICZOWI i WIELKIEJ XIĘŻNIE ALEXANDRZE JÓZEFÓWNIE.

W Piątek, 7 Listopada, Jenerał, hrabia *de Mensdorff Pouilly*, Poseł nadzwyczajny Jego Cesarsko-Królewskiej Apostolskiej Mości miał zaszczyt być przedstawionym JJ. CC. WW. WIELKIEMU XIĘCIU KONSTANTYNOWI MIKOŁAJOWICZOWI i WIELKIEJ XIĘŻNIE ALEXANDRZE JÓZEFÓWNIE.

W Ukazie CESARSKIM z dnia 3 Listopada, danym Rządzącemu Senatowi, wyrażono: «JEJ CESARSKIEJ WYSOKOŚCI, najmilszej Córce NASZEJ, WIELKIEJ XIĘŻNIE MARYI MIKOŁAJÓWNIE, Rozkazujemy być Prezydentem CESARSKIEJ Akademii Kunsztów.»

Reskrypta CESARSKIE dane do P. Jenerał-adjutanta Filozofowa.

I.

Panie Jenerał-adjutancie Filozofow.

«Ukazem, danym w dniu dzisiejszym do Rządzącego Senatowi, mianowałem was Kuratorem przy Ich CESARSKICH

WYSOKOŚCIACH, Najmilszych Synach MOICH, WIELKICH XIĄŻĘTACH MIKOŁAJU MIKOŁAJEWICZU i MICHAŁE MIKOŁAJEWICZU. Ukończyli oni wychowanie pod przewodnictwem waszym, stosownie do danych przezemnie wam instrukcyj i ku zupełnemu zadowoleniu rodzicielskiego serca MOJEGO. Nie odłączając was od Nich i teraz, jestem mocno przekonany, że wkładający się na was nowy, niemniej ważny obowiązek Kuratora, wypełnicie z tą wzorową gorliwością, z tą troskliwością niezmordowaną, jakich w ciągu czternastu lat byłem naocznym świadkiem. Pozostaję ku wam przychylnym.»

W Carskiem-Siole, Października 13 dnia 1852 roku.

II.

«*Panie Jenerał-adjutancie Filozofow.* Po dojściu w dniu dzisiejszym przez najmilszego Syna MOJEGO W. X. MICHAŁA MIKOŁAJEWICZA, prawnej pełnoletności, miło Mi jest wyrazić wam serdeczną wdzięczność MOJĄ, za prace, poniesione przez was w czuwaniu nad JEGO wychowaniem. Przesyłając się przy niniejszém, brylantami ozdobiona tabakiera z MOIM wizerunkiem, niech będzie nową oznaką szczerzego MOJEGO zadowolenia, przypominając zawsze czas, któryście poświęcili na wypełnienie tak ważnego obowiązku. Pozostaję ku wam przychylnym.»

W Carskiem-Siole, Października 14 dnia 1852 roku.

Na oryginałach własną J. C. Mości ręką podpisano:

«MIKOŁAJ.»

Przez Rozkaz dzienny CESARSKI z dnia 15 Października, do korpusu Leśniczych, dymisyonowany Rzeczywisty Radca Stanu *Hintzel*, przyjęty zostaje nanowo do służby, w randze Jenerał-majora i mianowany Vice-Inspektorem tegoż korpusu; — Vice-Inspektor 1 Vice-inspekcji Jenerał-major *Brianczaninow*, zostaje uwolniony od służby z mundurem i pensją.

Rozkaz dzienny CESARSKI, w Wydziale służby Cywilnej,
z dnia 26 Października 1852 r., w Petersburgu.

(Dokończenie.)

W gubernii Podolskiej, z Wydziału Ministerstwa Sprawiedliwości podniesieni zostali do rang: Assesora Kollegialnego, Radzcy Honorowi: Strapczy powiatowy Uszycki *Komarnicki*, i Assesor Sądu powiatowego Proskurowskiego *Januszewski*; — Radzcy Honorowego, Sekretarze Kollegialni: Izby Sądu Cywilnego Naczelnik Stołu i Nadzorca przy spisywaniu aktów wieczystych *Gdowski*, Sądów powiatowych: Assesorowie: Winnickiego *Meszeticz*, Letyczewskiego *Koszłakow* i Bałckiego *Dąbrowski* i Lityńskiego Sekretarz *Węgrzynowski*, Sekretarze Opiek Szlacheckich: Hajsyńskiej *Fredro* i Mohylewskiej *Błażowski*; — Sekretarza Kollegialnego, Sekretarze Gubernijalni: Sądów powiatowych: Jampolskiego Sędziego *Wojtow*, Assesorowie: Uszyckiego *Sobański*, Mohylewskiego *Wachowski*, Winnickiego *Rybicki*, Letyczewskiego *Sznepow* i Proskurowskiego Sekretarz *Ostrowski*, Strapczowie powiatowi: Braclawski *Zińkowski* i Winnicki *Skroboński*, Sekretarz Opieki Szlach. Jampolskiej *Celiński*, Sekretarze: Winnickiego miejskiego Magistratu *Kwieciński*, i Barskiego miejskiego Ratusza *Dąbrowski*; — Sekretarza Gubernijalnego, Rejestratorowie Kollegialni: pełniący obowiązki Naczelnika Stołu Izby Sądu Cywilnego *Strzembosz*, Naczelnik Stołu Sądu Sumienia *Przybylski*, Sekretarz Szlacheckiej Lityńskiej Opieki *Terentjew*, Sądów powiatowych: Letyczewskiego Sekretarz *Kuszczewski* i Bałckiego Archiwista *Pokrassa*, Naczelnik Stołu Lityńskiego miejskiego Magistratu *Drohomirecki*, Buchalter Olgopolskiego miejskiego Ratusza *Dieda*, Kancelliści: Izby Sądu Cywilnego *Kozłowski* i Sądu Kryminalnego *Illicz*, Sądów powiatowych: Bałckiego *Rybicki*, Hajsyńskiego *Krzyżanowski* i Mohylewskiego *Tarnopolski* i Proskurowskiego miejskiego Magistratu *Toczapski*; — otrzymują rangę Rejestratora Kollegialnego, Naczelnik Stołu Izby Sądu Kryminalnego *Gałaniewicz*, Sądów powiatowych: Naczelnicy Stołu: Mohylewskiego *Kwiatkowski* i Kamienieckiego *Lachowicz*, i Hajsyńskiego Dziennikarz *Czarnowski*, Naczelnicy Stołu Ratuszów miejskich: Barskiego *Prusinowski*, i Nowouszyckiego *Sadkowski*, Kancelliści: Izby Sądu Kryminalnego *Szczęsniewicz* i Sądu Cywilnego *Chmielewski* i były Kancellista *Szredziński*, Sądu Sumienia *Abrahamowicz*, Sądów powiatowych: Letyczewskiego *Dobrogorski*, Kamienieckiego *Latorowski*, Proskurowskiego *Sawczenko* i Uszyckiego były Kancellista *Stempowski*, Magistratów miejskich: Proskurowskiego *Chomicki* i *Szrot*, Kamienieckiego *Ilnicki* i Hajsyńskiego *Skarżyński* i Chmielnickiego Ratusza miejskiego *Dmochowski*.

Urzednicy z Wydziału Ministerstwa Skarbu, za wysługę lat, podniesieni zostali do rang: Assesora Kollegialnego, Radzcy Honorowi: były Dozorca akcyzowy w powiecie Olgopolskim, obecnie dymisjonowany *Jasiński* i Dozorca akcyzowy w powiecie Mohylewskim *Sawenkow*; — Radzcy Honorowego, Sekretarze Kollegialni: Izby Skarbowej: Urzęd-

nik do szczególnych poleceń *Kański*, i Kontroler *Dobrowolski* i Buchalter *Wroński*, i Buchalter Kassy powiatowej Mohylewskiej *Kossakowski*; — Sekretarza Kollegialnego, Sekretarze Gubernijalni: Izby Skarbowej: Kontrolerowie *Potuszynski* i *Taniewski*, Naczelnik Stołu *Grosicki*, Pomocnicy Naczelników Stołu: *Ratyński* i *Wojnarowski*, Kancelliści: *Ilnicki*, *Nowicki* i *Bilski*, Dozorcy akcyzowi w powiatach: Uszyckim *Pietraszewski*, Jampolskim *Szubowicz*, Hajsyńskim *Kruszelnicki*, i Winnickim *Dobieszewski*, Buchalterowie Kass powiatowych: Letyczewskiej *Radziejowski*, Kamienieckiej *Hacki*, i Olgopolskiej *Balutenko*; — Sekretarza Gubernijalnego, Rejestratorowie Kollegialni: Izby Skarbowej: pełniący obowiązki Naczelnika Stołu, obecnie dymisjonowany, *Lewicki*, Pomocnicy: Naczelnika Stołu *Dobieszewski*, Kontrolera *Pisniaczewski* i Buchaltera *Ulanicki*, Kass powiatowych: Proskurowskiej Buchalter *Zaklicki*, Olgopolskiej Dziennikarz *Kochanowicz - Turzański*, i Pomocnik Buchaltera *Grochowski*, Kamienieckiej pełniący obowiązki Dziennikarza *Pińro*, Pomocnicy Buchalterów: Jampolskiej *Ziubrzycki*, Letyczewskiej *Bielkowski*, Kancelliści: Izby Skarbowej: *Wilczewski* i *Radziejowski* i Kassy powiatowej Braclawskiej *Lipnicki*; — otrzymują rangę Rejestratora Kollegialnego, Izby Skarbowej: Dziennikarz *Rzewucki*, Pomocnicy: Kontrolera *Krzyżanowski* i Naczelnika Stołu *Szczepankiewicz*, Kass powiatowych: Winnickiej pełniący obowiązki Buchaltera *Łukowiecki*, Braclawskiej Dziennikarz *Szymański* i Pomocnik Buchaltera *Dobrowolski 1*, Dziennikarze: Hajsyńskiej *Romanow*, i Mohylewskiej *Pietraszewski*, Pomocnicy Buchalterów: Proskurowskiej *Wybodowski* i Bałckiej *Krzyżanowski*, Kancelliści: Izby Skarbowej: *Paszyński*, *Wróblewski*, *Zmigrodzki*, *Naruszewicz*, *Hreczyna*, *Seredowski*, *Żaboklicki* i *Olszewski*, Kass powiatowych: Mohylewskiej *Lubieniecki*, Olgopolskiej *Heking*, Jampolskiej *Lipiński* i Braclawskiej *Ostrowiecki*, przy Dozorcach akcyzowych: Letyczewskim *Ostapowicz*, Mohylewskim *Baczyński*, Proskurowskim *Więckowski* i Braclawskim *Dobrowolski 2*.

Urzednicy z Wydziału Ministerstwa Dóbr Państwa, za wysługę lat, podniesieni zostają do rang: Radzcy Honorowego, Sekretarze Kollegialni: Referent Izby Dóbr Państwa *Jaworski* i osobny pomocnik Lustratora Gubernijalnego *Strugalewicz*; — Sekretarza Kollegialnego, Sekretarze Gubernijalni: Izby Dóbr Państwa: Referent *Cichocki*, Buchalter *Szpaczyński*, Inżynier Cywilny *Michelson*, Kontroler *Hryniewiecki* i pełniący obowiązki Geometry *Misiurewicz*, Pomocnik Naczelnika okręgowego Braclawskiego *Kałasznikow* i Sekretarz tamecznego okręgowego Zarządu *Józefowicz*; — Sekretarza Gubernijalnego, Rejestratorowie Kollegialni: pełniący obowiązki Geometry przy lustracji Skarbowych majątków *Misiurewicz* i Dziennikarz Izby Dóbr Państwa *Rycharski*, Nowouszyckiego okręgowego Zarządu: Pomocnik Naczelnika okręgowego *Korópczyński*, Sekretarz *Nazarewicz* i Kancellista *Baranowski*; — otrzymują rangę Rejestratora Kollegialnego, pełniący obowiązki Naczeln-

nika Stołu Izby Dóbr Państwa *Borkowski*, Kancelliści: Izby Dóbr Państwa *Staboliński*, *Mrozowski* i *Makowski*, Zarządów okręgowych: *Braclawskiego Lisiecki* i *Nowouszyckiego Nazarewicz*.

— Przez Reskrypt CESARSKI z dnia 4 Listopada Zarządzający Rossyjskiem Poselstwem w Paryżu, Radzca Tajny *Kisielew*, najlaskawiej mianowany kawalarem orderu św. Włodzimierza 2 klasy.

— Przez Ukazy CESARSKIE, do Kantoru Dworu, z dnia 21 Października, najlaskawiej mianowani: Młodszy Pomocnik Naczelnika stołu Departamentu Podatków i Poborów, Assesor Kollegialny Michał *Szczulepnikow*, Kamer-junkrem Dworu CESARSKIEGO a Panna Natalja *Bartieniew*, Frejliną J. C. W. WIELKIEJ XIĘŻNY ALEXANDRY JÓZEFÓWNY.

— P. Minister Spraw Wewnętrznych, Jenerał-adjutant *Bibikow*, objąwszy zarząd tego Ministerstwa, doniósł o tém Rządzącemu Senatowi.

— Od Ministerstwa Skarbu wydany został w dniu 12 Października wyłączny na lat 5 przywilej Kapitanowi-lejtnantowi 6 ekipażu floty Mikołajowi *Boczeczkarow*, na wynaleziony przez niego systemat budowy pieców domowych i kowalskiego horna do topienia metallów ze szczególnym mechanizmem do rozdymania ognia.

— Po 5 Listopada zostawało chorych na cholere w Petersburgu 297 — w ciągu doby zachorowało 60 — wyzdrowiało 12 — umarło 28 — po 6 Listopada pozostało chorych 317.

W ciągu doby zachor. 64 — wyzdr. 10 — umarło 22 — po 7 Listopada pozostało chorych 349.

W ciągu doby zachor. 63 — wyzdr. 13 — umarło 25 — po 8 Listopada pozostało chorych 369.

W ciągu doby zachor. 62 — wyzdr. 30 — umarło 21 — po 9 Listopada pozostało chorych 380.

— W ciągu zeszłego Października, po prodze żelaznej Carskosielskiej przejechało 50,726 osób i dochód wyniósł 18,293 ruble 97 kopiejek srebrem.

— 6 Listopada umarł w Petersburgu Członek Rady Pocztowej, Radzca Tajny *Doliwa-Dobrowolski*.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa, 30 Października (10 Listopada.)

NAJJAŚNIEJSZY PAN, raczywszy przyjąć złożony Sobie exemplarz wydanego przez Dyrektora Gabinetów Okręgu Naukowego Warszawskiego, Radcę Honorowego Jarockiego, dzieła w języku Polskim, pod tytułem: «Treść Zoologii» z terminologią Rossyjską, rozkazał Najlaskawiej, zgodnie z wnioskiem JO. Xięcia Namiestnika Królestwa, przez wzgląd na długoletnią służbę autora, jak niemniej dla zachęcenia go do dalszych prac pożytecznych, wyasygnować mu roczną płacę, tojest 1,200 r. sr.

— N. PAN, zaszczyciwszy Najmiłościwszem przyjęciem, podniesione J. C. Mości, przez Henryka Wieniawskiego, Artystę skrzypka, dzieło muzyczne własnego utworu, p. t.

Carnaval de Moscou, raczył obdarzyć Kompozytora, drogocennym pierścieniem brylantowym.

— Znany zaszczytnie w piśmiennictwie naszym, Pan Michał Wiszniewski, b. Professor Wszechnicy Krakowskiej, zamieszkały obecnie w Genui, wypracował projekt Towarzystwa Kredytowego dla Królestwa Sardynii, który tak przez Rząd, jako też i Właściciele ziemskich, bardzo dobrze przyjęty został. (Gaz. Warsz. Kur. Warsz.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

ANGLIJA.

LONDYN, 11 Listopada. Dziś osobiście Królowa Jmó zagała prace prawodawcze Parlamentu, już otwartego w dniu 4 Listopada, mową następującą:

«Milordowie i Mościpanowie.

«Nie mogę oglądać was nanowo po rozwiązaniu Parlamentu i nie wyrazić przed wami głębokiego strapienia, które, jestem pewna, podzielicie zemną, iż obrady wasze nie będą już wspierane radami znakomitego męża, którego wielkie czyny uświetniły imię Anglii, a w którego wierności i patriotyzmie, interes Mojego Tronu i Mojego ludu znajdował zawsze niezłomną podporę. Spolegam z ufnością na waszém życzeniu połączenia się ze Mną dla przedsięwzięcia takich środków, które pokażą o ile czujecie niepowetowaną stratę, jaką kraj poniosł przez zgon Arthura Xięcia Wellington.

«Miło mi jest uznać gotowość, z jaką moi poddani w ogólności stawili się w wykonaniu aktu, zapadłego na ostatniej sessyi, [dla wejścia do milicyi i mam przekonanie, że siła zbrojna, tym sposobem przez dobrowolne zaciągi utworzona, będzie dla Mojej Armii regularnej skuteczną pomocą dla zapewnienia bezpieczeństwa kraju.

«Nie przestaję odbierać od wszystkich Mocarstw zagranicznych zapewnień żywego życzenia utrzymania stosunków przyjaźni, szczęśliwie istnących z Moim Rządem.

«Częste i uzasadnione skargi Moich poddanych w osadach Ameryki północnej, z powodu naruszenia Ugody z roku 1818 tyczącej się prawa połowu ryb, popełnianych przez obywateli Stanów Zjednoczonych, skłoniły Mię do wyprawienia, dla ochrony interesu tych osad, klasy okrętów, bardziej zdolnej do tej służby, od tych, które dotąd były używane. Ten środek dał powód do sporów z Rządem Stanów Zjednoczonych, i podczas kiedy prawa Moich poddanych dzielnie były popierane, duch wyrozumiałej uprzejmości z jakim kwestya była traktowana, pozwala Mi tuszyc, że w ostatecznym wypadku wyniknie ztąd pomyslnie wzajemne rozszerzenie i ulepszenie naszych stosunków handlowych z tą wielką Rzeczpospolitą.

«Poselstwo szczególne, które, wespół z Prezydentem Rplitej Francuzkiej uznałam za potrzebne wyprawić do Konfederacyi Argentyńskiej, było przyjęte jak najprzyjaźniej a światła i przezorna polityka Dyktatora tymczasowego, otwo-

rzyła już dla handlu świata całego wielkie rzeki, które dotąd były mu wzbronione, a które dają przystęp do wnętrza wielkiego lądu Ameryki południowej.

«Milo Mi jest oznajnić wam, że gorliwe i szczerze usiłowania Rządu Brezyjskiego dla poskromienia handlu murzynów, dziś już prawie zupełnie wytępionego na tém wybrzeżu, pozwoliły Mi zawiesić środki surowości, do których z żalem byłam zmuszona i do których, mam żywą nadzieję nie potrzeba już będzie uciekać się na przyszłość.

«Rząd Jej Królewskiej Najwierniejszej Mości uznał zupełnie słuszną oddawna ponawianych usilnych dopominań Mojego Rządu o zniesienie ceł różnicowych, przy wywozie win i wydał Dekret nadający całkowity skutek umowom traktatu, w tym przedmiocie zawartego.

«Uznacie bezwątpienia za przyzwoitą, doprowadzić do końca śledztwo, rozpoczęte przez ostatni Parlament, w celu urzędzenia, w drodze prawodawczej, przyszłego Zarządu Moich posiadłości w Indyach Wschodnich.

«Mościapanowie Izby Gmin.

«Budżet na rok przyszły będzie wam złożony w czasie właściwym.

«Postępy Sztuk pięknych i umiejętności praktycznych będą zapewne uznane przez was za zasługujące na uwagę wielkiego, oświeconego narodu. Dałam rozkazy, iżby złożony wam był plan szczegółowy rozwinięcia tych przedmiotów, ku czemu wzywam waszej pomocy i współdziałania.

«Milordowie i Mościapanowie.

«Żyją to jest dla mnie rozkoszą, iż mogę, dzięki Opatrzności Boskiej, powinszować wam stanu w ogóle polepszanego kraju, a nadewszystko polepszenia bytu klas robotniczych.

«Jeżeli znajdować będziecie, że ostatnie rozporządzenia prawodawcze, dopomagając, wraz z innymi przyczynami, do tego szczęśliwego wypadku, wyrządziły razem nieuchronną szkodę pewnym ważnym interesom; wzywam was, iżbyście ze wszelką bezstronnością roztrząsali, o ile możebnym jest zwinąć w słusznej mierze te złe skutki i postawić przemysł (rolniczy) kraju w możności, walczenia korzystnie przeciw bezwzględnemu spółzawodnictwu, na które, jak Parlament w mądrości swojej postanowił, przemysł ten jest wystawiony.

«Pochlebiam sobie, że pomimo liczne zawady, postęp ogólny rozciągnął się i do Irlandyi, i polegając zupełnie na waszej pomocy, jeżeli ta będzie potrzebna, ku poskromieniu tego oplakanego ducha niesforności i burzliwości, zdradzającego większą część cierpienia, któremi ta jedna z Moich posiadłości jest trapiąca, a zajątrającego wszystkie, zalecam wam zastosować do Irlandyi politykę dostatecznie liberalną i wspaniałomyślną dla zachęcenia jej do wyjścia ze stanu poniżenia, w który ją wtrąciły klęski lat ostatnich.

«Pragnąc nadać większą skuteczność każdej gałęzi naszego narodowego Kościoła, uznałam za potrzebną mianować Komisją, z poleceniem wybadania i zdania Mi sprawy, o ile, według jej uznania, można będzie uczynić instytucje Kapi-

tularne kraju, bardziej skutecznymi pod ważnemi względami służby Bożej, wychowania Publicznego i karności kościelnej.

«Wydałam rozkazy, iżby sprawozdania Komisarzy, którym polecono wyprowadzić śledztwo we względzie systemu nauczania, którego się trzymają Uniwersytety Oxfordski i Cambridge'ski, były udzielone korporacyom przewodniczącym tym Uniwersytetom, dla wzięcia takowych na uwagę, i ufam w waszém usposobieniu, iż uchylicie wszelki przepis prawa, któryby mógł stawać na zawadzie chęciom tych Uniwersytetów w ogólności lub ich rozmaitych kolegiów, wprowadzenia w obecnym ich systemacie takich zmian, które mogą być uważane, jako bardziej zgodne z potrzebami naszej epoki.

«Systemat kar drugorzędnych, zajmował pożytecznie prace kilku po sobie następujących Parlamentów; i nader byłoby Mi przyjemnie, jeżelibyście mogli znaleźć sposób uchylecia w nieoddalonym przeciągu czasu, kary zesłania do Ziemi van Diemen, bez ozuchwalenia wszakże przestępstw.

«Reforma sądownictwa nie przestaje być przedmiotem pilnej Mojej troskliwości. Akta uchwalone na ostatniej sessyi Parlamentu, podane zostały należytemi rozkazami do wykonania. Nakazałam śledztwa w celu współuszykowania jurydyki testamentowej w rozmaitych sądownictwach i będą wam złożone bille dla wprowadzenia innych jeszcze udoskonaleń w szafunku sprawiedliwości.

«Trwam w przekonaniu, że poświęcicie szczerą i gorliwą uwagę jak tym środkom, tak i innym, mającym na celu społeczenské położenie kraju, i zasylam do Boga Wszchemogącego modły o pobłogosławienie obradom waszym, ażeby skierowane były ku pomysłności i szczęściu Mojego ludu.»

— Podług obrachowania gazety *Sun* nowa Izba Gmin składa się z 284 deputowanych Ministeryalnych i 370 należących do Opozycji.

— Z powodu odbyć się wprędce mającego pogrzebu Xięcia Wellingtona, nie miał miejsca w dniu 9 b. m. zwykły ceremoniał wprowadzenia na urząd nowoobranego Lorda Mera Londynu. Odbyło się tylko powinszowanie Pana Challis, Lorda Mera, przez Pierwszego Barona Skarbu. Nie było nawet urzędowego śniadania.

— Donoszą z Dover, że lina służąca za przewodnik elektryczny między tym portem a Nieuport, jest już prawie całkiem przeciągnięta i telegraf będzie gotowy na początku przyszłego miesiąca.

— Depesze telegraficzne z Liverpool, Bangor, Holyhead donoszą, że 9 b. m. około wpół do 5 godziny zrana, dały się czuć trzęsienia ziemi, każde wstrząśnienie trwało po kilka sekund i było towarzyszone podziemnym hukiem. Ten sam fenomen nawiedził miasto Dublin 10 Listopada też o wpół do 5 rano. Tam grzmot podziemny był bardzo mocny, naksztalt powtarzanych wystrzałów działowych. Wszystkie domy były wstrząśnione. Dotąd nie piszą o żadnych szkodach.

— Poczta z Przylądka, przywiozła wiadomości po 11 Września; wojna dotąd jest w zawieszaniu.

KORFU, 3 Listopada. Król Jmć Grecyi zawinął tu 31 Października. Lud wyjechał w barkach na spotkanie statku Królewskiego. Tegoż wieczora Król Jmć odpłynął do Pyrei— Ospa sprawia tu zawsze wielkie spustoszenia.

NIEMCY.

FRANKFURT. Gazety Berlińskie zapewniają, że Hrabia de Rechberg wprędce zajmie miejsce Hrabi de Thun, jako Prezes Sejmu Niemieckiego.

Co do postanowienia pewnego ogólnego federalnego prawa, ograniczającego wolność druku, to nierychło jeszcze nastąpi, jak zapewniają korespondencye, dotąd bowiem wielka różność zdań panuje w tym przedmiocie.

PRUSSY. Gwałtowny pożar zniszczył w Królewcu, w pierwszych dniach Listopada, wielką liczbę śpichrzów, wraz ze zbożem które w nich się znajdowało. Całkowita strata, która spada z tej klęski na rozmaite Kompanije Ubezpieczenia, wynosi 700,000 talarów.

FRANCYA.

PARYŻ, 10 Listopada. Monitor zawiera Dekret z dnia 7 b. m. ogłaszający Uchwałę postanowioną w dniu tymże przez Senat o przywróceniu Cesarstwa, z imionami wszystkich Senatorów, którzy ją podpisali. (*)

— Abdel-Kader wyjechał z Paryża do Amboise, 9 b. m. w towarzystwie Pułkownika Boissonnet.

Od czasu pobytu Emira w Paryżu krąży wiele pogadank jego, pełnych pochwał i uwielbienia dla dawnych jego nieprzyjaciół. Wszakże jedna anegdota dowodzi, że Emir nie stracił pamięci dawnych swych powodzeń i walecznych czynów, i nie wyrzekł się uczucia własnej chwały. Podczas kiedy zwiedzał pałac Wersalski, pokazano mu sławny obraz Horacego Werneta, przedstawujący zabranie smali (obozu) Abdel-Kadera przez Xięcia d'Aumale. Emir długo mu się przypatrywał, niepokazując po sobie najmniejszego wzruszenia, potem wyrzekł tylko te słowa: «O, i ja też, gdybym miał malarzy, mógłbym kazać malować różne obrazy.»

— Ciało prawodawcze zwołane na 25 b. m. zatrzymane będzie w Paryżu czas jakiś. Ludwik Napoleon chce, iżby to Ciało miało udział we wszystkich ostatnich przejściach z dotychczasowej do nowej formy Rządu. Zdaje się rzeczą pewną że deputowanym będzie przywrócona płaca.

— Text projektu Uchwały Senatu Francuzkiego, podany przez dziesięciu Senatorów, w którym linija Hieronima Bonaparte wskazana była do następstwa tronu, (**) nie był ogłoszony w żadnej gazecie francuzkiej; a gdy obrady Senatu nie są publiczne, projekt ten, następnie zmieniony przez Senat, powinien być pozostać tajemnicą. Tymczasem podczas jeszcze kiedy Senat zostawał na namowie, to jest od 4 do 7 Listopada, pierwiastkowy projekt wydrukowany

został w gazecie *Indépendance Belge*. Z tego powodu trzy numera tej gazety nie zostały wpuszczone do Francyi i nakazano śledztwo, dla wykrycia, jakim sposobem akt ten mógł się dostać w ręce Redakcyi gazety Belgijskiej. Podług gazety *Times*, tajemnica ta została wydana przez członków samejże rodziny Hieronima Bonaparte, którzy mniemali, że przez ogłoszenie projektu Uchwały, zmuszą Senat do jego przyjęcia. Skutek pokazał jak ta rachuba była mylną.

Paryż, 12 Października. Prezydent wyjechał wczora do Fontainebleau na łowy, które mają trwać dni cztery-

— *Monitor Armii* ogłasza Dekret reorganizujący Szkołę Polytechniczną.

— *Monitor Powszechny* zawiera następującą notę urzędową: «Podług nowej organizacji Władzy, Prezydencya Senatu należy do samego Cesarza. Ta okoliczność skłoniła Xięcia Hieronima do złożenia w ręce Prezydenta, godności Prezesa Senatu.

— Muncypalność miasta Paryża, na uroczystości mające się wyprawić z powodu przywrócenia Cesarstwa, przeznaczyła cztery miljony franków.

— Podług korespondencyj gazet Belgijskich ważne nowiny odebrano ze Wschodu. Gabinet Turecki niechętnie widzi sobie narzuconego Abdel-Kadera i oświadczył uroczyście, że nietylko nie bierze na siebie żadnych obowiązków z rzeczy zamieszkania jego w Brussie, ale nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności za następstwa jego tam pobytu.

Zapewniają, że przed ustaleniem się w Brussie, Emir odbędzie naprzód pielgrzymkę do Mekki.

— W tych dniach rozeszły się po Paryżu, tajemnie wprowadzone exemplarze Manifestu Hrabi de Chambord i instrukcyi danej przez niego Legitymistom. (*)

WŁOCHY.

NEAPOL. Wiadomo, że Król Jmć Ferdynand ułaskawił bardzo wielu skazanych za przestępstwa polityczne. Podróż, którą w tej chwili odbywa po prowincjach, nastęrcza mu ledwo nie codzień nowej zręczności okazania swej łaski. Ostatnimi czasy Król spotkał w drodze partyą niewolników eskortowaną przez oddział Karabinjerów. Zbliżył się do nich i wypytawszy o przyczyny skazania ich na karę, zmniejszył takową dla niektórych, a innych kazał wypuścić na wolność. Ale oficer dowodzący eskortą nie był poznał Króla, który był w mundurze Pułkownikowskim. Lękając się odpowiedzialności nie chciał zrazu usłuchać. Nakoniec zażądał mieć rozkaz na piśmie. Jakież było jego zadziwienie, kiedy spojrzawszy na podpis, wyczytał imię Ferdynanda II.

Król ułaskawił w obu Kalabryach 1890 skazanych, z których prawie wszyscy są w ucieczce i chowają się po gęstwinach zarośli (maquis.)

— Piszą z Palermo, z dnia 27 Października: «Uroczystości, które miasto Messyna wyprawiała na cześć Króla są uważane za mające wielkie znaczenie polityczne. W rzeczy sa-

(*) Spis takowy umieścimy w jednym z następujących N^oN^o.

(**) Tygodnik, N° 86, stronica 604.

(*) Akta te odkładamy dla braku miejsca do przyszłego numeru.

mej, ze wszystkich miast Sycylii Messyna była najkrnąbrniejszą, tam to zaczęła się rewolucya 1848 roku i tam się najuporczywiej broniono przeciw wojsku prawnego Rządu.

«Szczególniej zwrócił uwagę fajerwerk wyprawiony podczas bytności Króla. Był on tak urządony, że wierzchołek ogniów ochotnych był uwieczniony, w perspektywie, wierzchołkiem Etny, która wtenczas była w najmocniejszym wybuchu, wyrzysząc potoki lawy i płomieni. Niepodobna sobie wyobrazić okropnej wspaniałości tej naturalnej dekoracyi.

HISZPANIA.

MADRYT, 6 Listopada. Operacya wymiany biletów naszego długu w Londynie, Paryżu i Amsterdamie, została dokonana. Summa ogólna wymienionych biletów wynosi 4 biljony, 636 milionów, 548,000 realów; z tych długu 3 procentowego odłożonego 3 biljony 636 milionów, 656,000, a długu umarzalnego 2 klasy, 1 biljon, 225 milionów, 892,000.

— Podług korespondencyj z Madrytu, wielkie poruszenie umysłów panuje w prowincyach Baskich, z powodu nakazania zaciągu rekrutów, od którego te prowincye były wyjęte.

— Wiadomości z Kuby donoszą o rozmaitych uwięzieniach spowodowanych przybyciem tam okrętu *Cornelia*, na którym przybyli dwaj szwagrowie generała Lopez.

— Listy z Madrytu twierdzą, że Ministerstwo Zamorskie zostało ostatecznie utworzone i Pierwszy Minister P. Bravo Murillo objął ten nowy portfel, zdawszy P. Arguelles Wydział Skarbu. Spodziewają się że ten ostatni wprowadzi wielkie w wydatkach Państwa oszczędności.

— Spodziewany jest do Madrytu z Sewilli generał Narvaez, który znajdował się jako urzędowy świadek przy pogrzebie Xiężny de Montpensier.

TURCYA.

W dniu 25 Października zrana wybuchnął w Galata, (w Stambule), pożar, który pochłonął 450 domostw i 150 magazynów wprzód, nim zdołano ogień powściągnąć. Minister Wojny, który nadbiegł dla osobistego kierowania środkami ratunku, został raniony w głowę palącą się belką, która nań z dachu spadła.

— Ziver Aga został posłany do Egiptu dla odwiezienia Paszy, w imieniu Sułtana, nowoustanowionego orderu *Medjid* i szabli ozdobionej brylantami.

NAJPOŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

WIENIĘ, 12 Listopada. (Przez telegraf.) Wczora przybyli tu JJ. CC. i JJ. KK. Wysokości Cesarzewicz Następca Rossyjski i Xiążę Następca Wirtembergski z Dostojnymi Małżonkami. (9 Listopada JJ. CC. i KK. Wysokości wyjechali z Wenecyi i tegoż wieczora przybyli do Triestu, z kąd na zajutrz wyjechali do Wiednia przez Laybach.)

— 4 Listopada Xiężniczka Carola de Wasa przyjęła uroczystie religiją katolicką w Morawcu w Morawii. Korespondent gazety Drezdeńskiej, zwykle dobrze świadomy rzeczy, zapewnia, że temu nawróceniu się są całkiem obce wszelkie pobudki polityczne.

— W tej chwili wszyscy goście z partyi Legitymistów rozjechali się z Frohsdorff. Sam Hrabia de Chambord wkrótce wyjeżdża do Wenecyi. W częstych naradach które miewał ze swemi zwolennikami, Hrabia nie przestawał im zalecać, iżby względem przyszłego Cesarstwa zachowali ściśle umiarkowanie i postawę oczekiwania.

— Hrabia de Thun mianowany został kawalerem orderu św. Leopolda 1 klasy.

BERLIN. Donoszą z Berlina, że otwarcie Izb jest ostatecznie naznaczone na 29 Listopada.

Kolonija, 13 Listopada. (Przez telegraf.) Sąd kryminalny w procesie Komunistów, skazał Röslera, Bürgersa, Nothjunga na lat 6, Reiffa, Beckera, Otto na lat 5, Lessaera na 3 lata zamknięcia w twierdzy, a wszystkich na utratę praw obywatelskich i na zostawanie pod nadzorem Policji.

STOCKHOLM, 5 Listopada. Stan Króla Jmci dotąd znacznie jeszcze się nie polepszył, a choroba wątroby Xiężniczki Eugenii nie przestaje dawać powod do wielkiej obawy.

PARYŻ, 13 Listopada. Wielkie łowy, odbywające się w tej chwili w Fontainebleau, mają znaczenie polityczne. Ministrowie są pokolei na nie wzywani, a wczora pojechał też tam Poseł Angielski.

— Podług korespondencyj gazety *Indépendance Belge*, wielkie środki finansowe będą ogłoszone niezwłocznie. Zapewniają nawet, że w Monitorze po jutrze wyjdą Dekreta o zmniejszeniu Armii i o urządzeniu sposobu umorzenia długu 3-procentowego. Ludwik Napoleon chce, iżby te środki były wiadome całej Francyi wprzód nim nastąpi głosowanie na obiór jego Cesarzem Francuzów.

Ogłoszenie Cesarstwa odbędzie się jak sądzą, z wielką wspaniałością; niemniej świetne będą uroczystości z powodu małżeństwa Napoleona III, które też rychło, niedalek jak w Styczniu, ma mieć miejsce.

LONDYN, 12 Listopada. (Przez telegraf.) W rozprawach nad adresem odpowiedzi na mowę Królowej, na żądanie Opozycyi iżby Gabinet jasno wytłumaczył się, z polityki, jakiej ma się trzymać, objaśnienia dane w Izbie Lordów przez Hrabie Derby, a w Izbie Gmin przez P. Disraeli, nie wiele co więcej są zaspokajające od paragrafu Mowy Królewskiej, tyczącego się wolności handlu i cła od zboża.

Pierwszy Minister oświadczył, iż co do kwestyi wolnego handlu, Gabinet poddaje takową pod zawyrokowanie kraju. P. Disraeli powiedział, że doktryna, zawierająca się w mowie Królewskiej, jest oparta na zasadzie wolnego spółzawodnictwa handlowego bez żadnych ograniczeń, dodając, że Rząd wprzódce przełoży Parlamentowi środki, jakie za potrzebne uznaje.

Zauważano też w mowie Lorda Derby oświadczenie, że Rząd Wielkiej Brytanii nie zamierza w niczem mieszać się w sprawy wewnętrzne innych krajów. Każdy zrozumiał że te słowa stosują się do przewrotu gotującego się we Francyi.

(*Journ. de S.-P. Pszcz. Pótn. R. I.*)